

BİLGİN ADALI ZAMAN BİSİKLETİ

74.
baskı

Kapak Resmi: Mert Tugen

ZAMAN BİSİKLETİ 1

CAN
ÇOCUK

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2018

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN 978-975-07-0350-8

1. Basım: 2004

74. Basım: 35.000 adet, Ağustos 2025

Resimleyen: Mert Tugen

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran

Düzeltili: Seda Ateş

Kitap Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Tasarım Uygulama: Recep Eren

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sanyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Optimum Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 41707; Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No:51/1 Küçükçekmece, İstanbul

Zaman Bisikleti 1

Zaman Bisikleti

Bilgin Adalı

Kapak Resmi: Mert Tugen

BİLGİN ADALI (1944-2012)

1944 yılında Safranbolu’da doğan Bilgin Adalı’nın çocukluğu, babasının görevi nedeniyle Antalya, Mersin ve Alanya’da geçti. İlk şiir ve öykü denemeleri, o lise çağındayken, Kıbrıs’ta yayımlanan *Beşparmak* dergisinde ve Mersin’de arkadaşlarıyla birlikte çıkardığı *Kıyı* dergisinde yayımlandı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu’nda, radyo ve televizyon programcılığı alanında öğrenim gördü. 1968 yılında TRT’de çalışmaya başlayan ve bu kurumun ilk yönetmenlerinden biri olan Adalı, 1976’ya kadar TRT Ankara Televizyonu’nda Kurtuluş Savaşı’nı, Atatürk’ü ve Atatürk Devrimleri’ni konu alan belgesel filmler, kültür ve sanat programları, çocuk ve gençlik programları hazırladı. 1973’te Türk Dil Kurumu üyeliğine seçildi. 1976-1984 yılları arasında Âlim Şerif Onaran’la Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Televizyon Bölümü’nün üç kurucusundan biri olarak belgesel yönetmenliği ve yapımcılığı, fotoğrafçılık, yaratıcı yazarlık, senaryo yazarlığı, televizyon programcılığı gibi alanlarda dersler verdi. Daha sonra bölüm başkanı da olduğu üniversiteden 1984’te ayrılarak İstanbul’da reklam yazarlığı ve yaratıcı yönetmenlik yaptı. Belgesel

senaryolarının yanında, çocuklar için çok sayıda kitap yazdı. Özellikle tarihi, bilimi, buluşları temel aldığı kurgularıyla çok sevilen Bilgin Adalı 29 Eylül 2012’de yaşama veda etse de, kitaplarında geçmişin izini sürüp geleceğin hayalini kuran düşünceli ve oyunbaz sesiyle çocukların “Bilgin Amca”sı olmayı hep sürdürecektir.

“İlk büyük yolculuğumu Ay’a yaptım. Jules Verne’in Ay’a Yolculuk kitabıyla. İki Çocuğun Devriâlemi kitabını okuyarak tüm dünyayı dolaşıp serüvenden serüvene koştuğumda, beşinci sınıftaydım. Kitapların evreninde unutulmaz geziler yaparken bir de baktım büyümüşüm. Bu kez gerçek yolculuklara çıktım. Yurdumuzun hemen her yanını, dünyamızın da yarısını dolaştım. Bir gün canım sıkıldı hep günümüzde yaşamaktan. Zaman Bisikleti’yle zaman içinde yolculuğa çıktım. Sonra da gördüklerimi oturup yazdım. Bir sürü kitabım oldu.”

YAZARIN YAYINEVİMİZDEN ÇIKAN DİĞER KİTAPLARI:

Alev Kız Aninna (Aninna’nın Serüvenleri 1) • *Büyük Göç* (Aninna’nın Serüvenleri 2) • *Çevre Kardeşliği* (Atlantis’in Çocukları 1) • *Kıyı Kardeşliği* (Atlantis’in Çocukları 2) • *Dünya Kardeşliği* (Atlantis’in Çocukları 3) • *Dünyamızın İlk Şafağı* (Çatalhöyük Öyküleri 1) • *Ateşin Çocukları* (Çatalhöyük Öyküleri 2) • *Bolluk ve Savaş* (Çatalhöyük Öyküleri 3) • *Geçmişten Gelen Konuklar* (Zaman Bisikleti 2) • *Zamanda Kaza* (Zaman Bisikleti 3) • *Arkadaşım Kirpi* • *Dünya’yı Kurtaran Çocuk* • *Genlerin Şifresi* • *Gezgin* • *Hayvanların ABC’si* • *Hazine Dedektifleri* • *Kralın Adaleti* • *Uzaylılar Geliyor*

Giriş

“Tan ışımaya yeni başlamıştı. Mağaranın önünde, hiç sönmemesi gereken ateşin, gece karanlığındaki parıltısı gün ışığına yenik düşmek üzereydi. Ateş nöbetçisi uyukladığı yerde kımıldadı, yandaki çalı yığınının bir dal parçası çekti, ateşi karıştırdı, sonra elindeki dalı ateşin üstüne attı. Keyifli bir çıtırtı işitildi, alev parladı. Hiç sönmemesi gereken ateş bir duman salıverdi göğe. Gün ısımış olsa da, ovanın her yerinden görülebilirdi artık.

Mağara, Batı Toroslar’da bir yamaçtaydı. Önünde büyük, verimli bir ova... Mağarada yaşayanlar her türlü gereksinimlerini bu ovanın sağlayabiliyorlardı. Av boldu. Meyve boldu. Toprak Ana bütün gücüyle burada yaşayan-

*ları beslemeye çalışıyordu sanki. Ama öyle kolayca yaşadıkları da sanılmamalıydı. Karda, kışta, fırtınada, tipide o hiç sönmemesi gereken ateşi hep yanık tutmak zorundaydılar. Bir sönse, yeniden yakmak için belki de kuşaklar boyu uğraşmaları gerekirdi. Yırtıcı hayvanlara karşı kendilerini korumak zorundaydılar. Gerçi Toprak Ana bunun için gerekli önlemi almış, yaşadıkları mağarayı, öyle kolay tırmanılamayacak bir yamaca oymuştu. Ama hayvanlar yine de çıkabiliyorlardı. Yüksekte olmak başka bir işe yarıyor, mağarada yaşayanlar, hayvanı uzaktan ayırt edebiliyor, önlem alıyorlardı. Kendilerini korumak için sopaların ucuna bağladıkları yontulmuş taştan baltaları, sivriltilmiş kemikten mızrakları vardı.”**

Az sonra çıkacağımız yolculukta gideceğimiz Karain işte böyle bir yerdi günümüzden yüz bin yıl önce. Çuka ve kız kardeşi Anin, burada yaşıyorlardı.

Günümüzde, Antalya yakınlarında bulunan Karain, girişi pek büyük olmasa da, içerisi çok geniş, yüksek tavanlı bir mağara. Çuka’nın yaşadığı dönemde, yani günümüzden yüz bin yıl önce, daha da geniş olmalı. Zamanla mağaranın zemini toprakla dolmuş. Şimdi arkeologlar orayı kazarak Çuka’nın zamanından kalma araç-gereci, kalıntıları çıkarıyorlar. Bugünkü bilgilerimizi o kalıntılardan edinebiliyoruz.

Şimdi sıkı durun bakalım. Uzun bir yolculuğa çıkacağız, Çuka ve Anin’le tanışacağız.

* Ömer Tuncer, *İşte Anadolu*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1999.

Birinci Bölüm

Karain Mağarası'na bir belgesel film çekmek üzere gitmiştim. Atalarımızın yaşamış olduğu bu koca mağara beni pek etkilemişti doğrusu. O çağda insanların nasıl yaşamış olduklarını çok merak etmiştim. En çok da, insanların yaşamını kolaylaştıran pek çok buluşun nasıl yapıldığını merak ediyordum. Bir kayanın üstüne oturup gözlerimi yumduğumda, görür gibi olmuşum onları.

O an, bir yolunu bulup o çağa gitmeye karar verdim. Ama daha önce, otomobile binip de bir yerden bir yere gider gibi zaman içinde gezinmemi sağlayacak bir araç

yapmak gerekiyordu. Bunu da ben yapamazdım doğrusu. Eve döner dönmez, yardımcılarımı çağırdım.

“Yağmur, Damla (bunlar benim kızlarım), gelin bakalım yardım edin bana!”

“Geldik baba.”

“Önce şu benim eski bisikleti bilgisayara bağlayalım.”

“Nasıl bağlayacağız baba?”

“Onu bilmem. Bildiğiniz gibi bağlayın. Ama bilgisayarı açıp da bisiklete bindiğimde beni çok eski çağlara götürebilsin.”

“Biz de seninle gelebilir miyiz baba?” diye sordu Yağmur.

“Gelebilirsiniz,” dedim.

“Yaşasın!” diye bağırdı Damla.

“Ama önce bisikleti bilgisayara bağlayıp bir *Zaman Bisikleti* yapmalısınız. Ben şimdi biraz uyuyacağım.”

“Peki baba,” dedi Yağmur.

Şöyle bir saat kadar kestirdikten sonra yanlarına geldiğimde tuhaf bir aletle karşılaştım. Kızlar nasıl becermişlerse benim eski bisikleti parçalamışlar. Ön tekerleğini de arkaya bağlamışlar. Pedalı çevirince iki tekerlek birden dönüyor. Bisikletin elektrik üreten dinamosunu da iki kabloyla bilgisayara bağlamışlar. Böylece hem gerektiğinde bilgisayara enerji sağlanacakmış, hem de ben pedalları öne doğru çevirirsem geleceğe, geriye doğru çevirirsem eski çağlara gidebilecekmişim. Bunun nasıl olacağını pek anlayamadım ama, söylediklerine göre bilgisayara bunu sağlayacak özel bir program yüklemişler.

Bisikletin tepesine kocaman bir şemsiye bağlamışlar.

Bu, zaman içinde gezerken kozmik yağmurlardan korunmak içinmiş. Onun tepesine de bir alüminyum tencere kapağı takmışlar. Bu da cep telefonuyla rahatça konuşabilmem için bir çanak antenmiş. Bisikletin iki yanına da iki kocaman çanta asmışlar. Çantaların içi yiyecek, içecek, el feneri, bıçak, kazma, kürek, çekiç, çivi, pense, kalem kâğıt gibi şeylerle dolu. Yağmurluk, gömlek, kazak koymayı da unutmamışlar.

“Bunlar ne olacak?” dedim.

“Orada gerekebilir,” dedi Damla.

“Nelerle karşılaşacağımızı biliyor muyuz?” dedi Yağmur.

“Kim bilir ne serüvenler yaşayacağız. Hazırlıklı olmamız gerekmez mi?” dedi Damla.

“Ay, şimdi siz ikiniz de benimle geliyor musunuz gerçekten?”

“Eveeeet!” diye bağırdı ikisi birden.

“Baksana, bisikletin selesini üç kişilik yaptık,” dedi Yağmur.

“Peki bu küçücük eski bisikletin gücü bizim üçümüzü birden eski çağlara götürmeye yetecek mi?”

“Yeter yeter. Sen merak etme.”

“Hadi öyleyse, binin de gidelim.”

Üçümüz birden bisiklete kurulduk. Bilgisayarı açıp programı yüz bin yıl öncesine ayarladım.

Şimdiye kadar olanlar bana bir oyun gibi geliyordu. Ama bisiklete binip de pedalları çevirmeye başlayınca yanıldığımı anladım. Bir anda çevremizdeki her şey değişiverdi. Ben pedalları geriye doğru çevirdikçe yaşadığı-

mız her şey tersine dönmeye başladı. Az önce yaptığımız konuşmalar bile tersine dönmüş, sonu başa gelmişti. Tersine dönünce, şöyle olmuştu konuşmalarımız:

“Ama önce bisikleti bilgisayara bağlayıp bir *Zaman Bisikleti* yapmalısınız. Ben biraz uyuyacağım,” dedim.

“Yaşasın!” diye bağırdı Damla.

“Gelebilirsiniz,” dedim.

“Biz de seninle gelebilir miyiz baba?” diye sordu Yağmur.

“Onu bilmem. Bildiğiniz gibi bağlayın. Ama bilgisayarı açıp da bisiklete bindiğimde beni çok eski çağlara götürebilsin.”

“Nasıl bağlayacağız baba?”

“Önce şu benim eski bisikleti bilgisayara bağlayalım.”

“Geldik baba...”

“Yağmur, Damla gelin bakalım yardım edin bana.”

Pedalları daha hızlı çevirdikçe her şey silikleşti. Sanki bulutların içinde gidiyor gibiydik. Gözümün önünden hızla geçen şeyler daha önce yaşadığım şeylerdi. Kendi bebekliğimi bile gördüm bu arada. Doğrusu, çok şeker bir bebektim. Anneme bir şeyler anlatmaya çalışıyordum, ama ne olduğunu ben bile anlayamadım. Demek ki insan kendi bebekliğindeki düşünceleri bile anlamakta zorlanıyor. Bebekler anlaşılmaz kişilerdir zaten. Ya ağ-larlar ya gülerler. Bir de durmadan uyurlar. Aman uyusunlar. Uyuyunca gürültüleri eksik oluyor.

Heyecan içinde pedalları öylesine hızlı çevirmişim ki bir an sonra kendimizi kükürt kokan lavların aktığı bir ortamda buluverdik. Tepemizde, kükürt ve asit bulutla-

rının arasından görünen kocaman, kıpkızıl bir güneş vardı. Belli ki Dünyamızın en erken çağlarından birindeydik. Bu hızla biraz daha pedal çevirsem, Dünyamızın oluşumunu bile görebilecektik sanırım.

“Pedalları ileriye doğru çevir baba!” diye bağırmasaydı Yağmur, o kızgın lavların, zehirli buharların arasında kalıp bir anda yok olacaktık. Hemen var gücümle pedalları ileriye doğru çevirmeye başladım.

Görüntü bir anda değişti. Biraz yorulduğum için yavaş yavaş çeviriyordum pedalları. Hareket halindeki bir otobüsün penceresinden bakar gibi çevremizdeki değişimi izleyebiliyorduk.

Asit, kükürt bulutları, yanardağlar, lavlar kaybolduktan sonra ıslık çalan rüzgârların estiği bir ortama geldik. Kızıl kumlar uçuşuyordu havada. Az sonra yosuna benzer bitkilerle kaplı kayaların bulunduğu bir yerdeydik. Yosunlar gözümüzün önünde biçim değiştirmeye başladılar. Sudan fırlayan garip bir balığın yüzgeçleri ayak oldu, balık minik bir sürüngeneye dönüştü. Bizimle oynamak ister gibi hareketler yapan minik sürüngen birden bizi yakalamaya çalışan bir dinozor oldu. Korkudan, olanca gücümle çevirdim pedalları. Yoğun bir bulutun içine girdik.

Ben ne yapacağımı şaşırılmış deliler gibi pedal çevirirken, Damla, “Babamıza biraz yardım etsene abla,” dedi.

Yağmur, bilgisayarın klavyesinde birkaç tuşa bastı. Çevremizdeki bulutlar dağıldı. Ben hâlâ pedalları çeviriyordum ama olduğumuz yerde duruyorduk.

“Artık pedal çevirmene gerek yok baba, ama,” dedi Yağmur.

“Ne oldu? Neredeyiz?”

“Tam gelmek istediğimiz yerde ve zamandayız. Bizim zamanımızdan yüz bin yıl önceki insanların yaşadığı Karain Mağarası’nın az ötesindeki bir kayanın arkasındayız.”

Derin bir soluk aldım. Bisikletten inip bacaklarımı ovmaya başladım.

“Babaaaa!” diye bağırdı Damla.

“Efendim?” dedim bir parça öfkeyle.

“Babacılık...” dedi olanca şirinliğiyle bu kez, “Bisikletimizi dallarla örtüp gizlemezsek, Karainliler bizi görürler.”

“Görsünleer. Ne olur? Bizi yemezler ya...”

“Ama babaaa...” diye söze girdi Yağmur, “O zaman tarihin akışı değişir.”

Akıllı kızlarım beni tam zamanında uyarmışlardı. Çok eskiden bir kitapta okuduklarım geldi aklıma:

“Zaman içinde çok gerilere gidebilsek... Karnımız acıkınca yanımızdan geçen bir tavşanı yakalayıp yesek... O tavşanın yavrularının, yavrularının doğuracağı yavruların ve onların da yavrularının, sonradan gelecek tüm yavruların dünyamız üzerinde yapacağı küçücük değişiklikleri tümüyle yok etmiş olurduk. Yalnızca o tavşan yüzünden dünyanın çehresi, tarihi tümüyle değişebilirdi,” diye yazıyordu.

Niye? Çünkü ne kadar süreceğini, neleri etkileyeceğini bilmediğimiz bir yaşam zincirini yok etmiş oluyorduk. Belki o tavşanın birkaç göbek sonraki torunlarından birini avlayarak açlıktan kurtulacak olan kişi, insanlık tari-

hindeki önemli kişilerden birisinin babası olacak. O tavşan olmayınca, tavşanın torunu da olmayacak, torunu olmayınca, o önemli kişinin babası açlıktan ölecek. O ölünce, oğlu olan önemli kişi de doğamayacak. Yaşam zinciri bu işte. Her şey birbirine bağlı.

Akıllı kızlarımla gurur duydum bir kez daha. Hemen dallarla gizledim bisikletimizi. Artık kimse bulamazdı bizi.

Kızlar çantalara üç tane dürbün koymuşlar nereden buldularsa. Üçümüz birlikte dürbünlerle Karain Mağarası'nın önündeki insanları izlemeye koyulduk.

Sabahın erken bir saatiydi. Güneş yeni doğuyordu. Ateş nöbetçisi uyukladığı yerde kımıldadı, yandaki çalı yığınının bir dal parçası çekti, ateşi karıştırdı, sonra elindeki dalı ateşin üstüne attı. Keyifli bir çıtırtı işitildi, alev parladı.

“Baba, sol tarafa bak,” dedi Yağmur.

Solda, mağara girişinin hemen önünde uykudan yeni uyanmış, esneyerek gerinen Çuka duruyordu.

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

BİLGİN ADALI ZAMAN BİSİKLETİ

ZAMAN BİSİKLETİ 1

Yüz bin yıl öncesinden iki kardeş: Çuka ile Anin... Yüz bin yıl sonra bugün, yine iki kardeş: Yağmur ile Damla... Ve yolcularını geçmişe götürebilen mucizevi bir bisiklet! Çocuk edebiyatının yaratıcı kalemi **Bilgin Adalı**'nın kendine özgü üslubuyla hayat bulan serüven dolu bir roman!

Yağmur ile Damla, eski çağlara gidip gelebilen bir zaman bisikleti icat ederler. Üstelik bu heyecan dolu macerada babaları da onlara eşlik eder. Bu yolculuklardan birinde, günümüzden tam yüz bin yıl öncesinde, Antalya'daki Karain Mağarası'nın yakınında dururlar ve orada bugünkü insanların ataları olan ilk insanları görürler. Gördükleri şeylerden kimsenin akıl edemeyeceği sonuçlar çıkarıp yeni buluşlar yapmaya çalışan Çuka ile Anin de o insanlardandır.

roman

YAŞ	9	10	11	+
-----	---	----	----	---

cancocuk.com

ISBN 978-975-07-0350-8

9 789750 703508